

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.118.2023.DDud

z dnia 17 października 2023 r.

Rada Miejska w Trzcielu

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688)

stwierdzam nieważność

§ 1 ust. 1 w zakresie zwrotu „na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej,” uchwały Nr XLV/355/2023 Rady Miejskiej w Trzcielu z dnia 21 września 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/155/2004 Rady Miejskiej w Trzcielu z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 21 września 2023 r. Rada Miejska w Trzcielu podjęła uchwałę, którą dokonała zmiany uchwały Nr XX/155/2004 Rady Miejskiej w Trzcielu z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 22 września br.

W podstawie prawnej uchwały wskazano na „art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) w związku z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 901)”.

W art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ustawodawca przyznał radzie gminy kompetencję do określenia, w drodze uchwały, szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Należy podkreślić, że zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych, uchwała podejmowana na ww. podstawie, stanowi akt prawa miejscowego. Tym samym, zawarte w niej regulacje winny mieć charakter normatywny i mieścić się w granicach upoważnienia ustawowego.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej, organ nadzoru stwierdził, narusza prawo, tj. art. 50 ust. 6 w zw. z art. 102 ustawy o pomocy społecznej, z uwagi na przekroczenie zakresu delegacji ustawowej.

Przytoczony powyżej art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej reguluje upoważnienie dla rady gminy wyłącznie do określenia warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, a także określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat za takie usługi, jak również tryb ich pobierania. W ocenie organu nadzoru w warunkach przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz w warunkach częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, nie mieści się określenie, na czyj wniosek może to nastąpić.

Rada Miejska w Trzcielu badaną uchwałą ograniczyła możliwość złożenia wniosku w sprawie zwolnienia częściowego lub całkowitego z opłat do pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej. Krąg podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o świadczeń z pomocy społecznej określa art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Przepis ten stanowi ogólnie o świadczeniach z pomocy społecznej, ale w ocenie organu nadzoru należy go odnosić również do odpłatności, bądź zwolnienia z odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze. Zgodnie z nim świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Na marginesie należy zauważyć, że pomoc społeczna może być udzielana z urzędu (art. 102 ust. 2 omawianej ustawy). Określenie w § 1 ust. 1 badanej uchwały na czyj wniosek może nastąpić zwolnienie z opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, a tym bardziej ograniczenie kręgu tych osób w stosunku do kręgu określonego przez ustawodawcę jest niedopuszczalną modyfikacją przepisów ustawy i uregulowaniem wychodzącym poza zakres upoważnienia ustawowego przez co stanowi istotne naruszenie prawa.

Z uwagi na powyższe należało stwierdzić nieważność § 1 ust. 1 w zakresie zwrotu „na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej,” przedmiotowej uchwały.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli